

PRÍSNE TAJNÉ

S P R Á V A

o štátobezpečnostnej situácii v Západoslovenskom kraji
a v hlavnom meste Slovenska Bratislave za obdobie
od 16.2.1971 do 28.2.1971.

Poznatky získané k záujmom nepriateľských rozviedok :

Nepriateľské rozviedky sústreďujú aj naďalej svoju pozornosť hlavne na získavanie poznatkov k vojenským jednotkám ZSSR, dislokovaných na území ČSSR, vrátane na území Západoslovenského kraja. Zaujímajú sa najmä o to, kde všade sú tieto jednotky umiestnené, o aký druh vojsk sa jedná, ich výzbroj, početné stavy a pod.

Zvláštny záujem prejavujú tiež o priemyselné závody, hlavne o tie, ktoré sú určené pre výrobu zbrojných materiálov, pričom ich najviac zaujíma výrobná náplň týchto závodov. V tomto smere vyvíjajú najaktívnejšiu činnosť rozviedky BND a USA. Ako zdroje získavania týchto informácií im slúžia v poslednej dobe predovšetkým novodobí emigranti.

Poznatky získané k diplomatom a vízovým cudzincom :

Niektorí vízoví cudzinci sa počas pobytu na našom území zaoberajú šírením nepriateľskej propagandy, zanášajú vplyvu buržoáznej ideológie a kultúry, najmä náboženskej. Naväzujú kontakty a udržiavajú podozrivé styky s našimi občanmi s cieľom získať od nich informácie z oblasti utajovaných skutočností, preniknúť do našej

ekonomiky, za účasti našich občanov páchať devízovú trestnú činnosť a v neposlednom rade prehovorí také osoby k emigrácii, ktoré by slúžili ako zdroj informácií pre kapitalistické rozvedky. Okrem toho bolo v poslednej dobe zistených zo strany VC niekoľko prípadov nelegálneho dovozu a vývozu korešpondencie od emigrantov pre príbuzných v Západoslov. kraji a opačne.

Poznanky získané k emigračným centrá a skupinám v zahraničí :

Bolo zistené, že Spolok čs. emigrantov vo Frankfurte n/Mohanom, ktorý mal názov "Cesta 1970" bol premenovaný na "Cesta 1968". K premenovaniu došlo z dôvodov, že bývalý predseda spolku FISCHER spreneveril spolku asi 20 000 západonemeckých mariek a preto bol zbavený funkcie. V spolku nastala roztržka medzi starou a novou emigráciou. Bol zvolený nový výbor a jeho vedenie je t.č. zložené z emigrácie z r. 1968. Predsedom má byť prof. WEIS z Prahy, sídlo spolku je v reštaurácii "GILDE STUBEN", ktorú vedie emigrant JÄGER. Spolok "Cesta 1968" vydáva časopis "Frankfurtský kurýr" - list Čechov a Slovákov vo Frankfurte n/Mohanom.

K slovenským emigrantom žijúcim vo Švajčiarsku bolo zistené, že mnohí sú organizovaní v tzv. Slovensko-švajčiarskej spoločnosti, v ktorej veľkú aktivitu vyvíja JUDr. František BRAXATOR, ktorý v r. 1968 emigroval z Bratislavy do Švajčiarska. Táto organizácia sa stará o zamestnanie a zlepšenie sociálnych podmienok slovenských emigrantov, žijúcich vo Švajčiarsku. Výbor i jednotliví členovia uvedenej spoločnosti sa pravidelne prvý piatok v mesiaci stretávajú v reštaurácii "DUNORT" v Curichu, na ul. Bahnhofplatz, neďaleko hlavného železničného nádražia. Ďalším významným číňom tejto spoločnosti je istý Ing. ZLELENAY, taktiež emigrant pochádzajúci z Piešťan.

Poznatzky získané k politickej a ideologickej oblasti :

Bolo zistené, že pracovník Slovenského ústavu pre tlač a informácie Vladimír KEDROVIČ v rozhovore s neznámou osobou hovoril o prevádzaných straníckych previerkach na vysokých školách, že mnohí, čo boli vylúčení zo strany obdržali znova stranícke preukazy. V tejto súvislosti KEDROVIČ ďalej uviedol, že na MsV KSS v Bratislave prišiel list z ÚV KSS podpísaný tajomníkom pre ideológiu, v ktorom sa uvádza, že pohovorové komisie, ktoré boli na vysokých školách sa majú rozpustiť a urobiť nové pohovory, ktoré majú byť liberálnejšie.

KEDROVIČ k tomu dodal, že sa budú robiť ďalšie pohovory a to podľa osobných vzťahov, teda kamarátskym štýlom.

Bolo zistené, že Arpád SPEVÁK, osoba židovského pôvodu, bytom Nové Zámky, v súvislosti so sionizmom uviedol, že ani za Slovenského štátu nebolo také potieranie Židov, aké je teraz, že antisemitizmus je veľmi rozšírený a ^{za} jedného z najväčších antisemitov považuje prvého tajomníka ÚV KSČ, ktorý ako SPEVÁK uviedol bol známym antisemitom aj za jeho činnosti ako predsedu Zboru povereníkov a ešte predtým, než viedol cirkevné záležitosti na Slovensku.

Že antisemitizmus v ČSSR existuje dokumentoval to vydávanými publikáciami "Pozor sionizmu". K týmto publikáciam SPEVÁK uviedol, že keď bola daná do predaja brožúra od Kolára "Pozor sionizmu", predseda ÚS ŽNO na Slovensku Dr. Benjamín EICHLER vydal pokyn svojím dôverným osobám na celom Slovensku, aby nadviazali styky v predajniach Slovenskej knihy a aby Židia vykúpili čo najviac týchto brožúr, aby sa tieto čo v najmenšom počte dostali do rúk širokej verejnosti, pretože podľa neho by to vyvolalo ešte väčší antisemitizmus. Podľa SPEVÁKA, tak sa aj stalo, že Slovenská kniha vo svojich predajniach na Slovensku rozposlala iba niekoľko výtlačkov, ktoré sa Židia snažili vykúpiť.

Medzi študentami na Stavebnej fakulte SVŠT v Bratislave sa hovorí o tom, že vysokoškoláci v Prahe a v Brne pripravujú verejné akcie na podporu požiadaviek poľského ľudu. Ide vraj o pripravovanie rezolúcií a podpisové akcie, v ktorých má byť vyjadrená solidarita s poľskou mládežou a vysokoškolákmi.

Medzi vysokoškolákmi na uvedenej fakulte sa ozývajú hlasy, že iniciátori týchto akcií z Prahy a z Brne by mohli prísť aj do Bratislavy a podobné akcie organizovať aj na bratislavských vysokých školách a internátoch.

Zamestnanec OSP v Nových Zámkoch Imrich BREZANSKÝ o situácii v Poľsku povedal, že v Poľsku majitelia poľovníckych zbraní zneužili tieto a preto v ČSSR budú odňaté poľovnícke zbrane tým osobám, ktoré boli v rámci stranických previerok vylúčení z radov KSČ.

Z viacerých prameňov bolo zistené, že u ev. a v. farára Pavla VALÁŠKA v Nitre sa schádzajú poslucháči VŠP a PŠ v Nitre v počte 20 - 30 a to každý pondelok vo večerných hodinách. VALÁŠEK týmto študentom číta state v biblie, spievajú náboženské piesne a poriadajú rôzne kvízy z oblasti vedy a kultúry. VALÁŠEK týmto študentom podáva obložené chlebičky a čaj, čo financuje z vlastných finančných prostriedkov. Doposiaľ nebolo zistené, že by sa tam rozoberali niektoré politické záležitosti.

Bolo zistené, že provinciálna predstavená rehole premonštrátok Emanuela MESIČKOVÁ i naďalej prevádza prijímanie novíciek do uvedenej rehole. V tejto jej činnosti jej pomáha i Vierošlava ONDREJOVIČOVÁ, učiteľka z Trnavy. Získané dievčatá dochádzajú každú sobotu a nedeľu do charitného domova vo Vrbovom, kde sú s nimi prevádzané duchovné cvičenia.

Bolo zistené, že v Kečebnom ústave v Horných Lefentovciach, okr. Nitra je medzi pacientami rozširovaná kniha, pojednávajúca o p

postupe nemeckých fašistických vojak v čase II. svetovej vojny do ZSSR. V knihe je osočované a zosmiešňované sovietska armáda. Kniha je zo seriálu 800 ks kníh, vydaných v roku 1969 v Žiline. Je bez uvedenia autora i názvu knihy.

Dňa 16.2.1971 bol na motorovom rušni, ktorý premáva na trati Veselí nad Moravou - Kúty - Trnava zistený nápis tohoto znenia : "Rezervované pre štyroch k..... v KSS". Nápis bol vyhotovený medzi sedadlami pre cestujúcich.

Toho istého dňa bol zistený nápis na motorovom vozni, ktorý premáva na trati Trenčianska Teplá - Topoľčany tohoto znenia : "Napísané meno generálneho tajomníka ÚV KSSZ - židovský pes, k....". Nač nadpisom bola nakreslená hlava potkana a dátum 17.1. 1971 a 16.2.1971.

Dňa 17.2.1971 bolo zachytených 8 ks anonymných listov, ktoré boli odosielané z Bratislavy na rôzne školy v ČSR. Ide o fotoletáky, ktoré obsahujú básň Vojtecha Miháliku "Rekviem". Na zadnej strane letákov boli paličkovým písmom napísané rôzne heslá proti jednote socialistických krajín, predstaviteľom ZSSR a socialistickému zriadeniu.

V n.p. ZLATOKOV v Piešťanoch boli dňa 18.2.1971 na mužskom WC zistené nápisy tohoto znenia : "ZSSR-ČSSR, oktrokári-otroci, drábi-poddaní, ovine-páni, fašisti-nacisti, revizionizsti-oportunisti-okupanti, všetkých Rusov obesit za gule, poslať ich na Sibír napísané meno prvého tajomníka ÚV KSČ čo je k...., nech žije Dubček, Lenin-učiť-učiť, Stalin bojovať-bojovať-bojovať, Lubček na Ru sov nerobiť-nerobiť, prvý tajomník ÚV KSČ robiť-robiť-robiť na Ru sov".

Nápisy boli písané červenou tužkou paličkovým písmom.

Dňa 25.2.1971 v stanici Nových Zámokoch v železničných vozňoch na WC, ktorý premáva na trati Bratislava-Štúrovo boli popísané kriedou na oknách tieto heslá : "Smrť komunizmu, Smrť ruským okupantom, Vyknúžte Rusov v ČSSR, Zničiť ruský národ je náš cieľ, Ľudia čo je s vami, že ste sa dali podmaniť, Netrpte Rusov medzi nami, sú okupanti, Majú určenú cestu do ZSSR, lebo do kriminálu, Už si zabudol na Ľudí Dubček - Sarkovský, schp sa šlo-veče, Čo si robil v roku 1968, Nepretvaraj sa a rob v STC"

Dňa 22.2.1971 námestník Správy Východnej dráhy ČSD Ing. Pavol KOTÍČ oznámil, že neznámy páchatel rozposlal po železničných staniaciach v rámci Slovenska 30 ks anonymných dopisov, z ktorých nám 5 odovzdal pre porovnanie. V uvedených dopisoch je osočovaný náčelník Správy dráhy, jeho námestník a náčelník PO ČSD Ing. ŠOTNÍK zo Zvolena.

Poznanky získané k ekonomickej oblasti :

Dňa 16.2.1971 okolo 09.00 hod. nastala porucha na parovode 12 ata/1 v n.p. SLOVNAFT Bratislava. Porucha vznikla tak, že doposiaľ nezisteným spôsobom došlo k otvoreniu príruby na vysokotlakovom parovode, následkom čoho para o tlaku 95 ata vnikla do potrubia projektovaného na tlak 12 ata, čo malo za následok výpad dvoch kotlov a jedného turbogenerátora.

Touto poruchou na parovode došlo k preplneniu blízkeho okolia parou vysokej teploty a k odstaveniu niektorých prevádzok následkom nedostatku pary, ako rektifikácia benzínu, hydrogensečná rafinácia olejov, etylbenzén, parafínka II., kumenový fenol linka A,B a práčovňa.

Vaniklá škoda zatiaľ nie je vyčíslená. Ide však len o škodu spôsobenú odstavením uvedených prevádzok z výroby.

Podľa vedúceho energetiky v n.p. SLOVNAFT Ing. ŠAJMÍRA v danom prípade nemôže ísť o nedbalosť, prípadne neznalosť manipulá-

cie so zariadením, ale o úmyselné konanie s cieľom vyradenia te-
plárne z prevádzky a tým prakticky zastavenie výroby v celom zá-
vode.

Tej mienky je i vedúci teplárne Ing. PAVLÍK, ktorý dodal, že
podobná porucha sa vyskytla aj dňa 10.2.1971 o 13.00 hod., kedy
na smene boli tí istí pracovníci, ktorí pracovali aj dňa 16.2.
1971.

Dňa 18.2.1971 asi o 11.00 hod. vznikol požiar vo výrobnej
hale v n.p. TRIKOTA Vrbové. V tejto hale na I. poschodí bolo ulo-
žených 150 balíkov lepenky a asi 10 m³ polysterenu, ktorý sa vznie-
til následkom odpedových iskier od elektrického zvarovania, ktoré
bolo prevádzkané na svetlíku haly.

Požiar zapríčinil zvaroš Anton URBÁNEK, nar. [REDAKOVANÉ], za-
mestnanec STAVOINDUSTRIE Bratislava, ktorý neurobil príslušné opa-
trenie na zabránenie požiaru.

Celková škoda zapríčinená požiarom je asi 150 000,- Kčs,
a zastavenie prác na uvedenej hale.

Dňa 26.2.1971 okolo 15.10 hod. vznikol požiar v Hydinárskom
závode v Cíferi, ktorým bola zničená jedna hala pre výkrm kurčiat.
Vzniklá škoda je asi 100 000,- Kčs.

V čase vzniku požiaru bolo v hale 5 500 2-dňových kurčiat,
ktoré však zamestnankami závodu boli zachránené.

Podľa predbežného šetrenia požiar vznikol od komína, ktorý
slúžil na vykurovanie uvedenej haly.

Dňa 18.2.1971 došlo v n.p. ZORNICA Bánovce N/Bebravou v od-
delení žehliareň k prerušeniu práce u 25 robotníčiek na dobu 2 ho-
dín. Príčinou prerušenia práce bolo, že vedenie uvedeného podniku
spevnilo výkonové normy v tomto oddelení následkom čoho poklesli
i zárobky u uvedených robotníčiek. Situáciu riešilo vedenie pod-
niku a t.č. je už vyriešená.

Bolo zistené, že vädúci odboru pre dovoz a vývoz potravín v n.p. INTERCOOP Ing. Igor VYSLOUŽIL cestuje často do kapitalistického zahraničia za účelom uzatvárania kontraktov i napriek tomu, že takýto postup je vládny nariadením zakázaný, t.j. že na jednaní v zahraničí sa majú zúčastňovať vždy najmenej dve osoby, čo VYSLOUŽIL porušuje.

Z doteraz uzatvorených kontraktov, ako bolo zistené, je časť pre podnik nevýhodná a má za následok finančné straty. Tak napr. len v jednom prípade pri dojednaní kontraktu s firmou HOLZER a spol. vo Viedni bol n.p. INTERCOOP poškodený o 16 000 dolárov. Tento obchod uzatváral sám Ing. VYSLOUŽIL prostredníctvom VC z Rakúska NAGYA, ktorý je prekuristom firmy HOLZER.

Poznatzky k pasovej a vízovej problematike, emigrantom a návratilcom :

Do 28.2.1971 emigrovalo zo Západosloven. kraja 11 478 osôb, z čoho z mesta Bratislavy 8 251 a z okresov 3 217 osôb. V hodnotenom období neemigrovala žiadna osoba.

Do 28.2.1971 sa do Zsl. kraja vrátilo 506 osôb, ktoré nemali legalizovaný pobyt v zahraničí. Z uvedeného počtu sa do Bratislavy vrátilo 317 osôb a 189 osôb do jednotlivých okresov v kraji. V hodnotenom období sa vrátila 1 osoba - do okresu.

Záujem o návrat do ČSSR prejavuje i naďalej 48 osôb. Príprava k emigrácii bola zistená u jednej osoby z Bratislavy.

Vniknutie na územie republiky :

V hodnotenom období vnikli ilegálne na územie republiky 2 poľskí štátni príslušníci a to Wladyslaw KOLOMPAR, nar. [REDAKOVANÉ], trvale bytom Lublin, zamestnaný ako kotlár, bez trvalého pracovného pomeru a Jagoda HORWATHOVA, asi 22 - 24 ročná, domáca,

slobodná, bytom Lublin. Proti obom bolo začaté trestné stíhanie a súdne vznesené obvinenie pre trestný čin vniknutia na územie republiky podľa § 110 tr. zákona. Zároveň bol podaný návrh na ich vzatie do väzby.

Rozpracovávanie štátobezpečnostných prípadov :

V období od 16.2. do 28.2.1971 boli zavedené 3 nové akcie, ktoré sú rozpracovávané pre nasledovnú trestnú činnosť :

- príprava k emigrácii 1 prípad
- propagácia fašizmu 1 prípad
- preprava zakázanej náboženskej literatúry z kapitalistického zahraničia 1 prípad.

Realizované prípady :

V období od 16.2.1971 do 28.2.1971 bolo realizovaných celkom 22 osôb, z čoho pre :

- pokus opustenia republiky podľa §§ 8 k 109/1 tr. zákona 3 osoby
- opustenie republiky podľa § 109/2 tr. zákona 16 osôb
- vniknutie na územie republiky podľa § 110 tr. zákona 2 osoby
- falšovanie a pozmeňovanie verejnej listiny podľa § 176 tr. zákona a pomoc k pokusu opustenia republiky podľa §§ 10/1c k 8/1 + 109/1 tr. zákona 1 osoba

Z územia ČSSR do Rakúska bol vykázany juhoslovenský štátny príslušník Mehmed KILIPOVIČ, nar. [REDAKOVANÉ], trvale bytom Ljubljana, povoláním automechanik, t.č. bez zamestnania, na základe toho že menovaný prechovával u seba falšovanú valutovku /deklaráciu/ a bol dôvodne podozrivý z tr. činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny.

Morálno-politický stav príslušníkov ŠtB :

V hodnotenom období nedošlo u príslušníkov Správy ŠtB k žiadnym pokleskom, ani iným negatívnym prejavom. Pracovná disciplína a morálka u väčšiny príslušníkov ŠtB boli v tomto období na požadovanej úrovni.

Vyhotovené 5 x :

- Výtl. č. 1 pre KV KSS Bratislava
- Výtl. č. 2 pre MV KSS Bratislava
- Výtl. č. 3 pre HS-ŠtB Anal.odbor Tu
- Výtl. č. 4 pre 2.odobr S-ŠtB Tu
- Výtl. č. 5 pre anal. skup. S-ŠtB Tu

